

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa liitteenä olevasta hallituksen esityksestä eduskunnalle lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Ehdotukset perustuvat lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän 4.9.2020 julkaistuun raporttiin (STM raporteja ja muistioita 2020:28), joka oli lausuntokierroksella ajalla 4.12.2020–12.2.2021.

Lausuntoja pyydetään erityisesti alla olevista ehdotuksista, joiden osalta muutoksia on keskeisesti tehty:

- Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän rajaus
- Lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulo ja lapsen palvelutarpeen arviointi
- Tehostettu avohuollon tukitoimi
- Vaativan sijaishuollon järjestäminen
- Erityiset rajoitukset ja rajoitustoimenpiteet
- Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen etsintä, kiinniotto ja palauttaminen
- Vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon henkilöstön vähimmäismitoitus
- Erityisen huolenpidon järjestäminen

Lisäksi pyydetään lausuntoja uusista ehdotuksista:

- Lastensuojeluviranomaisen kansainvälinen toimivalta sekä siihen kytkeytyvä sääntely
- Sijaishuollon asumisharjoittelu
- Päätös päihdehoidon vieroitushoidon ja -kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroidusta palvelusta
- Kiinnipitäminen lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi
- Poliisin virka-apu lastensuojelulaitoksesta luvatta poistuneen lapsen palauttamiseksi

Luonnos sisältää seuraavat säädösehdotukset:

- laki lastensuojelulain muuttamisesta
- laki valtion lastensuojelulaitoksesta
- laki terveydenhuoltolain muuttamisesta
- laki yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain muuttamisesta
- sosiaali- ja terveysministeriön asetus valtion lastensuojelulaitoksista

Lait tulisivat voimaan vuoden 2022 alusta.

Esityksessä on huomioitu eduskunnan ponsi (EV 317/2018 vp – HE 237/2018 vp).

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun kyselyyn. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi. VAHVA-asianhallintajärjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään tallentamaan vastauksensa VAHVA-asialle VN/463/2021.

Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään ystävällisesti antamaan **viimeistään 20.5.2021**. Vain määräaikaan mennessä saapuneet lausunnot otetaan huomioon.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat
Neuvotteleva virkamies Tiina Muinonen, puh. 02951 63185, etunimi.sukunimi@stm.fi
Neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala, puh. 02951 63482, etunimi.sukunimi@stm.fi

Liitteet:

[HE luonnos lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi_22.4.21.docx](#)

[Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen och till lagar som har sambad med den_22.4.pdf](#)

Jakelu:

ADHD-liitto
Ahvenanmaan maakunnan hallitus
A-klinikkasäätiö
Ammatillisten perhekotien liitto APKL ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Arjessa Oy
Attendo
Autismiliitto
Barnvårdsföreningen i Finland r.f.
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Espoon kaupunki
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Familiar Oy
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Helsingin Diakonissalaitos
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsingin kaupunki
Hyvinvointiala HALI ry
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
Ihmisoikeuskeskus
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto, hyvinvointioikeuden instituutti
Jyväskylän kaupunki
Kalliola-konserni
Kansaneläkelaitos
Kaskisten kaupunki
Kasper - Kasvatus- ja perheneuvonta ry
Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus
Kehitysvammaisten tukiliitto
Keravan kaupunki
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä
Kristiinankaupungin kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuusamon kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lapsioikeusjuristit
Lastensuojelun Keskusliitto
Laukaan kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Niuvanniemen sairaala
Nuorten Ystävät
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Osallisuuden aika ry
Oulun kaupunki

Paraisten kaupunki
Pelastakaa Lapset ry
Perhehoitoliitto ry
Perhekuntoutuskeskus Lauste
Perusturvaliikelaitos Saarikka
Pesäpuu ry
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisihallitus
Porin kaupunki
Raision kaupunki
Rikosseuraamuslaitos
Rovaniemen kaupunki
Salon kaupunki
Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö
Seinäjoen kaupunki
Sipoon kunta
Sisäministeriö
SOS Lapsikylät
Sosiaalityöntekijöiden seura
Sosnet
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Lääkäriliitto
Suomen nuorisopsykiatrisen yhdistys ry
Suomen Psykiatryhdistys
Suomen Psykologiliitto
Suomen Punainen Risti
Svenska Finlands Folktinget
Talentia ry
Tampereen kaupunki
Tays / EVA-yksikkö
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutettu
Tuomioistuinvirasto
Turun kaupunki
Ulkoministeriö
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtion koulukodit
Valtiovarainministeriö
Valvira
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yksityisten perhekotien ja lastensuojelulaitosten yhdistys ry
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?
2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?
3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?
4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?
5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelytään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?
6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaikaa vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?
7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitukset tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?
8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?
9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

Niemi Veli-Mikko
Sosiaali- ja terveysministeriö

Muinonen Tiina
Sosiaali- ja terveysministeriö